

Odbor za promet in turizem

2021/2226(BUI)

7.2.2022

MNENJE

Odbora za promet in turizem

za Odbor za proračun

Smernice za proračun za leto 2023 – oddelek III
(2021/2226(BUI))

Pripravlavec mnenja: Vlad Gheorghe

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za promet in turizem poziva Odbor za proračun kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker je prometni sektor EU ključen za ekonomski, socialni in okoljski razvoj Unije, njeno trajnostno naravnost ter ozemeljsko dostopnosti in povezljivost vseh njenih regij, še zlasti obrobnih, podeželskih, hribovitih, otoških in najbolj oddaljenih regij ter drugih zapostavljenih geografskih območij;
- B. ker bo prehod na trajnostni promet ključnega pomena za doseg podnebne nevtralnosti do leta 2050 in vmesnih ciljev iz evropskih podnebnih pravil; ker so potrebne zadostne in usmerjene naložbe za pospešitev prehoda na trajnostno in pametno mobilnost v skladu s cilji evropskega zelenega dogovora;
- C. ker mora Unija uresničiti trajnostni promet, hkrati pa zagotoviti delovanje notranjega trga in konkurenčnost EU po vsem svetu; ker je prometni sektor eden največjih delodajalcev v Evropi in bi se bilo treba z izzivi, s katerimi se sooča, spopasti tako, da bi dosegli koristi za ustvarjanje dobro plačanih delovnih mest in pravičnost, poskrbeli, da nihče ne bo zapostavljen, ter izboljšali delovne pogoje in varnost delavcev v tem sektorju; ker si je treba še naprej prizadevati za večjo privlačnost poklica v prometnem sektorju;
- D. ker je turizem, ki neposredno oziroma posredno zaposluje približno 27 milijonov delavcev, bistven sektor gospodarstva EU in njena četrta največja izvozna panoga, prav tako pa ima pomembno vlogo za gospodarstvo, konkurenčnost in zaposlovanje EU ter za spodbujanje socialne blaginje; ker je potreben vztrajen in gladek prehod na bolj trajnostne in kakovostne turistične modele, ki ne bodo vezani na turistično sezono; ker je v turizmu veliko malih in srednjih podjetij v družinski lasti in imajo pogosto težave pri najemanju bančnih posojil in pri dostopu do finančnih trgov;
- E. ker sta gospodarska aktivnost in socialna kohezija številnih regij EU v veliki meri odvisni od turizma in ker so v teh regijah posledice pandemije covid-19 še posebej hude;
- F. ker sta prometni in turistični sektor med tistimi, ki jih je kriza zaradi covid-19 najbolj prizadela; ker je postalo očitno, da je promet bistven za nemoten pretok blaga in distribucijo cepiv proti covidu-19 po vsej EU;
1. pozdravlja, da je Komisija julija 2021 sprejela sveženj „Pripravljeni na 55“ in da bodo prihodnja pogajanja prispevala k uresničevanju strategije za trajnostno in pametno mobilnost ter omogočila pravičen prehod k podnebni nevtralnosti do leta 2050; ponovno poudarja, da je treba zagotoviti zadostna sredstva za vodilne projekte, cilje in pobude strategije, zlasti za zmanjšanje emisij ogljika in drugih zunanjih negativnih učinkov, proizvodnjo in uporabo trajnostnih alternativnih goriv, skupaj s polnilnimi mesti, spodbujanje povezane in avtomatizirane multimodalne mobilnosti ter večjo varnost in zaščito v prometu; ponovno poudarja, da bo ustrezno financiranje prometnih projektov ključno za okrevanje sektorja in pospešitev prehoda na trajnostno in pametno mobilnost;

2. ponovno poudarja, da bi moral biti digitalni in zeleni prehod pravičen, vključujoč in nediskriminirajoč, da se bodo lahko delovna sila, poslovni svet ter mala in srednja podjetja v prometnem in turističnem sektorju pravočasno prilagodili temu prehodu, da bi podprli najbolj prizadete regije in skupnosti s sodelovanjem z lokalnimi organi in izmenjavo dobre prakse ter zadovoljili potrebe po mobilnosti najbolj ranljivih skupin; meni, da je pomembno to prilagajanje ustrezno financirati in usposobiti zaposlene v sektorju, da bodo pridobili nova znanja in spretnosti za prihodnje zaposlitvene možnosti in poklicne potrebe; poudarja, da bo to povečalo privlačnost prometnega sektorja in rešilo težave v zvezi s staranjem, zastopanostjo žensk in pomanjkanjem delovne sile v tem sektorju; opozarja, da je treba ženske še bolj vključiti v različna področja prometnega sektorja, tako v delovno silo kot v vodstvo;
3. ponavlja, da ima Instrument za povezovanje Evrope (IPE) pomembno vlogo pri razvoju in pravočasnem dokončanju vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) visoke zmogljivosti, ki bo trajnostno, varno, multimodalno in interoperabilno ter bo povezovalo prometno in energetska infrastrukturo ter infrastrukturo digitalnih storitev; ponovno poudarja, da bo ustrezno financiranje prometnih projektov, tudi tistih, ki prispevajo k doseganju cilja 60 % porabe za podnebne ukrepe v instrumentu IPE in ki so v skladu s prednostnimi nalogami evropskega zelenega dogovora, spodbudilo okrevanje sektorja in pospešilo prehod na trajnostno in pametno mobilnost; v zvezi s tem obžaluje, da so se odobrena sredstva za prevzem obveznosti instrumenta IPE za promet v letu 2022 zmanjšale v primerjavi z letom 2021 in prejšnjim večletnim finančnim okvirom; opozarja, da je pomembno objaviti javne razpise, ki bodo koristili najbolj oddaljenim regijam, da bodo lahko izpeljale digitalni in zeleni prehod;
4. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo jasen in dopolnjujoč pristop k uporabi razpoložljivih sredstev (IPE, mehanizem za okrevanje in odpornost, ESRR, Kohezijski sklad, instrument InvestEU), da bi čim bolj povečali njihov učinek na okrevanje, hkrati pa zagotovili ustrezno dolgoročno financiranje projektov EU ter pravočasno uvedbo omrežja TEN-T;
5. pozdravlja predlog Komisije o reviziji politike za omrežje TEN-T, da bi to omrežje pripravili na prihodnost ter njegov razvoj uskladili z dokončanjem enotnega trga, vzpostavitev enotnega evropskega prometnega prostora, s cilji evropskega zelenega dogovora in podnebnimi cilji iz evropskih podnebnih pravil;
6. poziva Komisijo, naj pri pripravi nove zakonodaje o razogljičenju vseh vrst prevoza izvede potrebno presojo vpliva ter analizo stroškov in koristi, vključno z ocenami življenjskega cikla; poudarja, da se stroški prevoza potnikov zaradi prizadevanj za razogljičenje ne bi smeli občutno povečati;
7. poziva Komisijo, naj za celovit pristop k prometni politiki čim prej pripravi sveženj o multimodalnem prevozu;
8. ugotavlja, da rahlo povečanje prispevka Kohezijskega sklada k instrumentu IPE za promet v letu 2022 ne zadostuje za izravnavo zmanjšanja v letu 2021; poziva, naj se ta prispevek v proračunu za leto 2023 še poveča, da bi se odražala ključna vloga prometne in turistične politike EU pri krepitvi teritorialne, socialne in ekonomske kohezije; poziva, naj se za dokončanje vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) v

dogovorjenem roku določi jasen koledar nadaljnjih ukrepov, ki bodo olajšali čezmejne povezave, spodbudili gospodarsko rast, socialno in teritorialno kohezijo v Evropi, povečali varnost v prometu in ustvarili nova delovna mesta;

9. ugotavlja, da se je kljub občutnemu zmanjšanju ambicij glede vojaške mobilnosti v pogajanjih o večletnem finančnem okviru nekoliko povečal proračun za ta namen za leto 2022, cilj pa je prilagoditi dele omrežij TEN-T za dvojno rabo prometne infrastrukture, da bi izboljšali civilno in vojaško mobilnost;
10. pozdravlja večje financiranja programa InvestEU v letu 2022 v primerjavi z letom 2021, saj ima pomembno vlogo pri spodbujanju trajnostne in varne infrastrukture; vendar poudarja, da je bilo to povečanje potrebno, da bi izravnali znatno zmanjšanje v letu 2021, in poziva, naj se program v letu 2023 ustrezno financira;
11. poziva, da je treba povečati raziskave in naložbe v inovacije in digitalizacijo, da bi podprli uporabo inovativnih rešitev v prometu, prehod na druge načine prevoza, rešitve za mobilnost z nizkimi emisijami in trajnostna alternativna goriva;
12. znova opozarja na pomen preglednosti financiranja EU v prometnem sektorju; poudarja, da je pri javnih naložbah v infrastrukturo še posebej velika nevarnost goljufij; poudarja, kako pomembno je zagotoviti pregleden in konkurenčen razpisni postopek za velike projekte prometne infrastrukture, ki jih financira EU; meni, da je treba nujno vzpostaviti ustrezne kontrolne mehanizme, kar zadeva kakovost materialov in gradbenih tehnik, da ne bi bila ogrožena varnost;
13. pozdravlja vlogo, ki jo imajo mehanizem za okrevanje in odpornost ter z njim povezani državni načrti pri okrevanju v prometnem in turističnem sektorju ter pri uresničevanju prednostnih nalog Unije na področju zelenega in digitalnega prehoda; poziva Komisijo, naj države članice podpre pri izvajanju ustreznih projektov, tudi s strokovnim znanjem in tehnično pomočjo, pri tem pa se osredotoči na čezmejne projekte, poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo turistični sektor ustrezen delež pomoči iz mehanizma za okrevanje in odpornost;
14. meni, da bi morale biti spoštovanje načela, da se ne škoduje bistveno, vključeno v vso zakonodajo o financiranju na področju prometa;
15. poziva Komisijo, naj sprejme vse potrebne ukrepe in mobilizira zadostna finančna sredstva za izboljšanje varnosti v prometu, zlasti z boljšim vzdrževanjem infrastrukture s posebnim poudarkom na ranljivih cestnih udeležencih, vzpostavitev varnih in varovanih parkirišč na avtocestah in drugod, boljšim vključevanjem varnosti v cestnem prometu v smernice za načrte trajnostne mobilnosti v mestih, izdajo priporočil glede varnosti v cestnem prometu na stanovanjskih območjih in upoštevanjem novosti pri mobilnosti, kot so droni; poziva Komisijo, naj redno spremlja napredek držav članic v zvezi s tem in na zahtevo ustreznih organov zagotovi tehnično pomoč;
16. poudarja, da bi morale države članice olajšati dodatne naložbe v infrastrukturna dela ter v vzpostavitev varnih in varovanih parkirišč, med drugim z zmanjšanjem birokratskih bremen in skrajšanjem časa, potrebnega za upravne postopke;
17. je seznanjen z možnostmi financiranja EU, ki so na voljo turističnemu ekosistemu

(mikro-, mala in srednja podjetja, delavci), in večjo podporo turističnim malim in srednjim podjetjem v proračunu za leto 2022; vendar ponavlja nujno in večkratno zahtevo za uvedbo posebnega programa EU za trajnostni turizem in posebne proračunske vrstice, ki bi odražala pomen in potrebe sektorja; opozarja na zahtevo Evropskega parlamenta, naj se ustanovi Evropska agencija za turizem;

18. zato poziva Komisijo, naj sprejme vse potrebne ukrepe in v proračunu za leto 2023 zagotovi zadostna finančna sredstva za hitro pripravo načrta za trajnostni turizem; poudarja, da lahko bolj raznolika ponudba in živahnije sodelovanje pritegneta široko paleto turistov in povečata tržni delež, hkrati pa zmanjšata podnebni in okoljski odtis sektorja; poudarja privlačnost vseevropskih turističnih proizvodov in storitev, kot so potovanja skozi več držav; poziva k dodatni podpori pri digitalnem prehodu, ki je gradnik odpornega turističnega sektorja in gospodarstva EU;
19. ugotavlja, da se podjetja kljub odločnejšim prizadevanjem Komisije, da bi olajšala financiranje turističnega sektorja s strani EU, soočajo z resnimi težavami pri dostopu do sredstev EU; znova poziva Komisijo, naj vzpostavi mehanizem EU za spremljanje podpore mikropodjetjem ter malim in srednjim podjetjem, da bi olajšali njihovo modernizacijo in izvajanje inovativnih in trajnostnih projektov, ob tem pa zagotovili preglednost, odgovornost in upravno poenostavitev;
20. ugotavlja, da bi bilo treba pri trajnostnem turizmu upoštevati sedanje in prihodnje gospodarske, socialne in okoljske učinke turističnega in prometnega sektorja ter potrebe obiskovalcev, sektorja, okolja in lokalnih skupnosti; opozarja, da je treba razviti trajnostne in prilagodljive rešitve za multimodalni prevoz, oblikovati politike za ohranjanje naravne dediščine in biotske raznovrstnosti ob spoštovanju družbeno-kulturne pristnosti gostiteljskih skupnosti ter zagotoviti trajnostnost in družbeno-ekonomske koristi za vse deležnike, na primer lokalna, visokokakovostna in stalna delovna mesta v sektorju;
21. poziva, naj se financiranje evropskih prometnih agencij in skupnih podjetij uskladi z njihovo stopnjo odgovornosti; poudarja, da je treba zlasti povečati proračun Agencije EU za železnice, da bo imela potrebna sredstva in bo lahko delovala kot učinkovit organ, zlasti v zvezi z izvajanjem četrtega železniškega paketa, in zagotoviti dodatno podporo za dokončanje TEN-T, zlasti evropski sistem za upravljanje železniškega prometa in čezmejne odseke; poleg tega opozarja na vlogo te agencije pri prizadevanjih za trajen prehod s cestnega prometa na železnico skupaj s skupnim podjetjem Shift2Rail;
22. ceni smernice, ki jih je Agencija EU za varnost v letalstvu (EASA) med krizo zaradi covid-19 izdajala za letalski sektor, in poziva, da se ji glede na njene naloge nameni dovolj sredstev; pozdravlja dejstvo, da sta skupni podjetji za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba (SESAR) in Čisto nebo 2 kljub okoliščinam lahko ohranili raven ambicij;
23. ponavlja, da je bila agencija EASA v letu 2018 opredeljena kot agencija za „evropske strateške naložbe“ in je dobila pomembne nove osrednje naloge v zvezi s kibernetko varnostjo v letalstvu, droni in zračno mobilnostjo v mestih, varstvom okolja, raziskavami in razvojem ter mednarodnim sodelovanjem; zato poziva, da ji je treba

nameniti tudi zadosten proračun; poudarja njeno vlogo pri zelenem dogovoru, saj si s svojim delom prizadeva za zmanjšanje vpliva letalstva na okolje, med drugim z razvojem novih standardov za CO₂, spremljanjem pri preprečevanju okoljskih goljufij, konceptom za program okoljskega znaka EU in ocenami življenjskega cikla, zmanjšanjem neogljičnih vplivov letalstva ter spodbujanjem certificiranih trajnostnih letalskih goriv in zelene prenove flot letalskih prevoznikov;

24. ponovno, da bi lahko Evropska agencija za pomorsko varnost z več sredstvi bolje podprla države članice pri zmanjševanju okoljskih tveganj zaradi ladijskega prometa, zlasti emisij toplogrednih plinov in velikega onesnaževanja morja, ter povečevanju trajnosti pomorskega sektorja in učinkovitosti pomorskega prometa, da bo lažje vzpostaviti evropski prostor pomorskega prometa brez ovir;
25. pozdravlja ustanovitev skupnih podjetij za čisto letalstvo, za evropske železnice in SESAR 3 ter partnerstva za čisti vodik; poziva, naj se ta prizadevanja ustrezno financirajo, da bodo lahko izpolnila svojo vlogo pri spodbujanju inovacij in raziskav ter izboljšanju učinkovitosti, varnosti in trajnosti prometnega sektorja; poudarja, da bi lahko imeli programi financiranja EU, kot je Obzorje Evropa, ključno vlogo pri spodbujanju partnerstev z državami EU, zasebnim sektorjem, fundacijami in drugimi deležniki; v zvezi s tem pozdravlja povečanje proračuna raziskovalnega programa Obzorje Evropa v letu 2022 in poziva Komisijo, naj v letu 2023 ohrani visoko raven financiranja;
26. znova poudarja, da je treba razmisliti o načinih za spodbujanje trajnostnih načinov prevoza, pri čemer bi lahko vključili tudi proračunske spodbude in kot zgled upoštevali evropsko leto železnic 2021; poziva Komisijo, naj spodbuja sinergije med evropskim letom mladih 2022 in pobudo DiscoverEU, da bi med mladimi spodbudili trajnostno in pametno mobilnost.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	7.2.2022
Izid končnega glasovanja	+: 38 -: 1 0: 6
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Karolin Braunsberger-Reinhold, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Gheorghe Falcă, Giuseppe Ferrandino, Carlo Fidanza, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Elena Kundura (Elena Kountoura), Julie Lechanteux, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, István Ujhelyi, Henna Virkkunen, Elisavet Vozemberg-Vrionidi (Elissavet Vozemberg-Vrionidi), Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Sara Cerdas, Clare Daly, Roman Haider, Ljudmila Novak, Jutta Paulus, Andreas Schieder, Marianne Vind

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

38	+
ECR	Carlo Fidanza, Tomasz Piotr Poręba, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Karolin Braunsberger-Reinhold, Gheorghe Falcă, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Ljudmila Novak, Massimiliano Salini, Henna Virkkunen, Elisavet Vozemberg-Vrionidi (Elissavet Vozemberg-Vrionidi), Lucia Vuolo
RENEW	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Sara Cerdas, Giuseppe Ferrandino, Isabel García Muñoz, Rovana Plumb, Andreas Schieder, István Ujhelyi, Marianne Vind
The Left	Clare Daly, Elena Koundura (Elena Kountoura)
VERTS/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Tilly Metz, Jutta Paulus

1	-
ECR	Peter Lundgren

6	0
ID	Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Roman Haider, Julie Lechanteux, Philippe Olivier
The Left	Kateřina Konečná

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani